

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2025-01-16
Meddelad i Uppsala

Mål nr
5828-24

KLAGANDE

1. Catharina Matséus, [REDACTED]
2. Mikael Matséus, [REDACTED]

MOTPART

Norrtälje kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Utbildningsnämnden i Norrtälje kommuns beslut 2024-08-27

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M

Utbildningsnämnden i Norrtälje kommun (kommunen) beslutade den 27 augusti 2024 att avslå ansökan om skolskjuts för en elev. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak följande. Eleven har inte rätt till skolskjuts enligt skollagen (2010:800) eftersom han inte går i sin anvisade skola. I enlighet med kommunens riktlinjer erhåller eleven ett SL-kort.

Catharina Matséus och Mikael Matséus överklagar kommunens beslut och för fram i huvudsak följande. Eleven är familjehemsplacerad med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Han är folkbokförd i familjehemmet. Eleven har funktionsnedsättningar som påverkar honom i hans vardag. Han har tidigare gått i en fristående grundskola i Uppsala, dit han åkt taxi från familjehemmet varje dag. Eleven har genom åren haft stor frånvaro från skolan och han ligger efter i måluppfyllelse. Med anledning av elevens svårigheter att följa undervisningen under en hel dag och en hel vecka beslutade Uppsala kommun och elevens tidigare skola om anpassad skolgång med sikte på att klara basämnena. I december 2023 tog Uppsala kommuns handläggare kontakt med elevhälsosamordnare i Norrtälje kommun för att ta reda på vilken skola i Norrtälje kommun som skulle vara lämplig för eleven att byta till. Det fanns två skolor, Lännaskolan och Långsjöskolan. På Långsjöskolan finns en resursgrupp som enligt elevhälsosamordnaren borde vara mest lämplig för eleven med tanke på de svårigheter som han har. Skolbyte planerades till vårterminen 2024 och det var under denna planering endast aktuellt med skolplacering på Långsjöskolan eftersom det där finns de resurser som eleven behöver för att klara sina studier på ett bättre sätt. Eleven har nu börjat på Långsjöskolan och starten har varit bra för honom. Kommunens beslut att avslå ansökan om skolskjuts var helt oväntat och överraskande. Under planeringen hela vårterminen 2024 tillsammans med ansvarig på kommunen kom aldrig denna svårighet upp. I och med beslutet är det alternativ

som finns att eleven åker buss till Långsjöskolan, vilket är för komplicerat och krävande för honom. En resa med buss innebär att eleven måste ta sig ca tre kilometer till en busshållplats, åka med en buss till Norrtälje och därefter byta till en buss till Rimbo. Detta tar lång tid och är helt omöjligt för eleven att orka med och klara av. Skolsituationen är ett av de stora ansvar som socialtjänsten och samhället har för barn som är placerade i familjehem. Ansvaret handlar om att barnen ska få sina behov tillgodosedda för att klara sin skolgång. I elevens situation är det skolskjutsen som gör att det just nu finns en stor oro och ett risktagande kring hur han ska kunna fullfölja sina studier på ett lugnt sätt.

Kommunen vidhåller sitt beslut och för fram i huvudsak följande. Eleven går i Långsjöskolan som är en vald skola. Utifrån elevens folkbokföringsadress skulle kommunen ha placerat eleven i Länna skola. Att anordna skolskjuts med skoltaxi för eleven mellan folkbokföringsadressen och Långsjöskolan skulle innebära en merkostnad, tillika en ekonomisk svårighet, för kommunen. I enlighet med kommunens riktlinjer för skolskjuts erhåller elever som väljer en annan skolenhet än den kommunen har anvisat och som uppfyller avstånds-kravet enligt kriterierna i huvudregeln ett busskort för kollektivtrafik. Busskortet erhålles utan hänsyn till om det finns resmöjligheter med kollektivtrafik mellan skolan och hemmet.

Den enskilda skolenheten i kommunen har begränsad insyn i skolskjutsverksamheten och uttalar sig inte kring elevernas rätt till skolskjuts, utan detta sköts centralt av Barn- och utbildningsförvaltningen. Barn- och utbildningsförvaltningen har inte kontaktats av Uppsala kommun avseende frågor kring elevens skolskjuts. Det har vid kontakt med kommunens elevhälsosamordnare framkommit att elevhälsosamordnaren inte uttalat sig avseende vilket skolalternativ som vore det bästa för eleven, utan enbart redogjort för Långsjöskolans verksamhet och även varit tydlig med att det finns en resursklass koppad till Långsjöskolan men att den är kommunövergripande och att skolan själva inte antar elever till den utan att det görs centralt från förvaltningsnivå.

Detta innebär att en elev som antas till Långsjöskolan och har särskilda behov inte automatiskt antas till resursklassen. Det har vidare i mailkonversation mellan rektor för Långsjöskolan och Uppsala kommun redogjorts för att eleven bor i Rimbo, varpå skolan inte har ifrågasatt placeringen på Långsjöskolan då denna också är belägen i Rimbo.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 10 kap. 32 § första stycket skollagen framgår att elever i grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Av andra stycket i samma bestämmelse framgår att denna rätt dock inte gäller elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, men att kommunen även i dessa fall ska anordna skolskjuts om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Det har i målet kommit fram att eleven går i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat honom. Ett sådant beslut kan endast överklagas genom laglighetsprövning i den ordning som anges i 13 kap. kommunallagen.

I mål om laglighetsprövning ankommer det inte på förvaltningsrätten att pröva beslutets skälighet eller lämplighet. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut. Vid prövningen av överklagandet får domstolen enligt

13 kap. 7 § kommunallagen inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång.

Catharina Matséus och Mikael Matséus har bl.a. gjort gällande att kommunen har ett stort ansvar för elevens skolsituation eftersom han är placerad i familjehem. Även om den kommun som ansvarar för placeringen av ett barn har ett utökat ansvar för barnet finns ingen lagstadgad utökad rätt till skolskjuts för barn som är placerade i familjehem. Elevens rätt till skolskjuts ska därmed prövas utifrån samma regler och praxis som gäller för barn som bor tillsammans med sina vårdnadshavare.

Högsta förvaltningsdomstolen har bedömt att en kommun bara är skyldig att tillhandahålla kostnadsfri skolskjuts för en elev som valt en annan skola än den kommunen anvisat om det kan ske utan merkostnader för kommunen (HFD 2013 ref. 77).

Catharina Matséus och Mikael Matséus har fört fram att eleven är i behov av skolskjuts för att hans skolgång ska fungera. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte elevens behov av att gå i egenvald skola. Enligt kommunens yttrande i målet skulle det dock innebära ekonomiska svårigheter för kommunen att bevilja eleven skolskjuts till den valda skolan. Catharina Matséus och Mikael Matséus har inte anfört något som visar att kommunens kostnader för att anordna skolskjuts för eleven till den valda skolan inte överstiger de kostnader som kommunen hade haft för skolskjuts om eleven hade gått i den av kommunen anvisade skolan. Vid sådana förhållanden föreligger ingen skyldighet för kommunen att tillhandahålla kostnadsfri skolskjuts. Det som förs fram i överklagandet visar därför inte att det överklagade beslutet strider mot lag. Det har inte heller i övrigt kommit fram någon omständighet som enligt 13 kap. 8 § kommunallagen utgör skäl att upphäva beslutet.

Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Karin Åsberg
rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Maria Romelin.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.